

SYKDOMSLÆRE, TERMINOLOGI

SYMPTOM

Sykdomstegn f.eks: feber, nedsatt matlyst, rulling, unormale blodverdier osv

KLINISKE SYMPTOM

Symptomer som du kan se f.eks: snørrete nese, hovent bein osv.

SUBKLINISKE SYMPTOM

Symptomer som vises ved en utvidet undersøkelse (ved hjelp av termometer, stetoskop, blodprøve, ultralyd, røntgen med mer) f.eks: feber, unormal puls, økt antall hvite blodceller

ANAMNESE

Hestens historikk: hva har skjedd siste 24t / uke / mnd / år f.eks: andre sykdommer / skader, endringer i fôrplan, løs om natten, fysiske anstrengelser osv

DIFFERENSIALDIAGNOSE

Andre sykdommer som har lignende symptomer f.eks: differensial diagnose til kolikk kan være forfangenhet på et tidlig stadium

DIAGNOSE

Fastsettelse av sykdom, vi vet hvilken sykdom hesten har fått, f.eks: magesår, tarmslyng osv

PROGNOSE

Framtidsutsiktene for at hesten kan bli helt frisk igjen f.eks: botulisme har dårlig prognose, og spiserørsforstoppelse har god prognose.

INKUBASJONSTID

Tiden fra smitte oppstår til sykdommen utbryter

PATOGENE

Sykdomsframkallende organismer

INTRAMUSKULÆRT

I muskelen

INTRAVENØST

I blodåre (vene)

SUB CUTANUS

Under huden

PARAMETRE FOR HELSESTATUS

Allmenntilstand:	Holdning, blikk, hårlag osv
Temperatur:	ca 37,5 – 38,2 grader
Puls:	28 – 40 slag / min
Pust:	8 – 16 / min
Slimhinner:	Rosa, fuktige
CRT (kapillær refylningstid)	< 3 sek
Urin / avføring:	Mengde, farge, konsistens
Væskebalanse:	Hud overflaten elastisk, munnhulen fuktig

STANDARD PROSEDYRE

1.	Symptom	Hvilke symptomer vises?
2.	Anamnese	Hva kan forklare disse symptomene?
3.	Differensial diagnose	Hvilke sykdommer er det mulig at det kan være?
4.	Diagnose	Hvilken sykdom <i>er</i> det?
5.	Prognose	Kan hesten bli helt frisk igjen?
6.	Behandling	Bestemmes ut fra diagnose og prognose

HVA GJØR DU VED MISTANKE OM SYKDOM?

1. Gjør en rask undersøkelse av hesten der du vurderer parametere for helsestatus (se over)
2. Gjør en bedømming av hvor kritisk tilstanden er.
3. Avgjør hvorvidt dyrlege skal tilkalles (dersom i tvil: ja).
4. Forbered dyrlegens ankomst (varmt vann, rene håndklær ol)